30/11/2020

# Честваме празника на св. Андрей Първозвани




Св. ап. Андрей се нарича Първозвани, понеже пръв от апостолите бил повикан да тръгне след Христа. От ранни години той жадувал за божествената истина и когато Йоан Кръстител се явил от Юдея, той станал един от неговите ученици. Андрей стоял на брега на Йордан, когато Йоан Предтеча, посочвайки на народа минаващия Иисус, казал: „Ето Агнецът Божий!“ Като чул тези думи, Андрей тръгнал подир Спасителя и прекарал с Него целия ден.

След това отишъл да намери брата си Симон (Петър), съобщил му радостната вест: „Намерихме Месия“, и го довел при Христа. Двамата братя обаче продължавали своя предишен живот и се занимавали с риболовство. Те били родом от Витсаида. По-късно Спасителят ги видял на брега на Галилейското море и им казал: „Вървете след Мене, и Аз ще ви направя ловци на човеци“. От тогава те навсякъде вървели подир Спасителя и били свидетели на Неговите чудеса, смърт и възкресение.

Името на св. Андрей често се среща в Евангелието. За него се споменава в разказа за нахранване на народа с пет хляба (Йоан.6:5 – 13). Андрей с трима други апостоли разпитвал Господа за бъдещата съдба на Църквата и чул пророчеството за разрушаването на Йерусалим и за свършека на света (Марк.

13:3). Той заедно с Филип казал на Иисус, че някои елини желаят да го видят, и чул думите на Спасителя: Дошъл е часът да се прослави Син Човешки (Иоан.12:22).

След Възнесение Господне и слизане на св. Дух, когато апостолите отишли по разни страни да проповядват словото Божие, ап. Андрей се отправил към северните страни. През Гърция, Мала Азия, по нашите брегове на Черно море той стигнал до страната, обитавана от скитите. Тая страна, тогава дива и неизвестна, е сегашна Русия. Целият си живот апостолът посветил на проповед. С търпение понасял гонение от езичниците и навсякъде със своето слово, чудеса и примерен живот спечелвал нови последователи за Христа.

В Понтийския град Синоп, близо до Черно море, където св. Андрей пристигнал със св. ап. Матей, двамата Христови проповедници претърпели ужасно гонение от юдеите, които със злоба видели, че Христовото учение печели много последователи. Юдеите наклеветили апостолите пред властта, затворили ги в тъмница, били ги до смърт и ги хвърлили вън от градските порти. Но изцереният чрез чудесно явяване на Спасителя ап. Андрей се върнал в града, продължил проповедта и обърнал мнозина към Христа. Дори в VII век още посочвали в Синоп катедрата, от която проповядвал апостолът, и мраморната негова икона.

Св. Андрей проповядвал усърдно и в другите градове на Понт и Гърция, изцерявал болни, прогонвал нечисти духове, убеждавал новообърнатите да бъдат милостиви към странниците и своите роби и да имат любов към всички. Св. апостоли, пръснати по цял свят да проповядват Евангелието, се събирали понякога в Йерусалим за празника Пасха. В тия радостни срещи те си съобщавали един на друг успеха на общото дело, в общата молитва придобивали нови сили за продължаване на трудовете и след това предприемали нови пътешествия. Заедно със св. Йоан Богослов ап. Андрей посетил Ефес и след това прекарал две години в Никея, където извършил много чудеса и обърнал към Христа множество езичници. Кротостта и добродетелният живот на св. апостол привличали към него народа, който, като го слушал, се провиквал: „Наистина ти си ученик и приятел на благия и милостивия Бог, и Той говори чрез твоите уста!“ Св. апостол обиколил с проповед градовете Ираклия, Халкидон и Трапезунд; посетил Армения и Грузия. В последната страна и досега са запазени предания за неговото престояване там.

По време на своите пътешествия св. апостол Андрей проникнал в планините на Осетия и Абхазия, проповядвал е Севастия (днешен Сухуми), обходил

брегoвете на Черно море и посетил Херсон Таврически (сегашния Кримски полуостров). Там по това време имало богати гръцки колонии. А за страната, която лежала на север – за Русия, тогава се знаело малко. Племената, които я населявали, били известни под общото име скити. Първият руски летописец Нестор разказва по предание, запазило се до негово време, че св. апостол стигнал до река Днепър до мястото, където сега се намира Киев. Като се изкачил на един хълм, той забил кръст и казал на намиращите се с него ученици: „На това място ще възсияе Божията благодат, ще се издигнат църкви на Христа и истинската светлина ще излезне от тук по цялата страна“. Сега на същия тоя хълм стои църквата на името на св. Андрей Първозвани.

След това трудно пътешествие ап. Андрей посетил Синоп и градовете, които лежали близо до Черно море. Той посетил и гр. Византион (днешен Цариград) и там ръкоположил за пръв епископ Стахий, един от 70-те Христови ученици. Обхождайки градовете на Гърция, той вече в преклонни години дошъл до гр. Патра, където трябвало да завърши неговият земен подвиг. Много от жителите на Патра, като чули евангелската проповед, оставяли идолите и се обръщали към истинския Бог. Между тях била жената на управителя, която апостолът изцерил от тежка болест, и братът на управителя – философът Стратоклий. Сам управителят Егеат по това време се намирал в Рим, където царувал жестокият Нерон (54-68 г.).

Апостол Андрей Първозвани. Ростов. XV век. Източник: rus-sky.comСлед връщането си в Патра Егеат узнал, че новото учение бързо се разпространява из града, та дори проникнало и в семейството му. Пламнал от гняв, той започнал да принуждава повярвалите да пренесат жертва на боговете. Св. Андрей смело се застъпил за християните. Той казал на Егеат: „Ти сам, съдия на човеците, би следвало да познаеш върховния Съдия, истинския Бог!“

Управителят започнал да хули Спасителя и Неговото учение.

– За това лъжливо учение – казал той – юдеите разпнаха на кръст твоя учител Иисус.

– О, да искаше ти да разбереш тайната на Кръста! – се провикнал Андрей. – Не против волята Си, а доброволно пострада на него нашият Спасител, за да изкупи своите люде.

– Удивлявам се – казал управителят – как ти можеш да вярваш в един човек, който по какъвто и да било начин – доброволно или неволно – бил прикован

на кръст!

Ап. Андрей започнал да слави Господа и обявил на Егеат, че радостно ще приеме кръстна смърт за името Господне.

– Поради своето безумие ти хвалиш кръста – казал Егеат – и поради дързостта си не се боиш от смъртта.

– Не поради дързостта, а поради вярата не се боя от смъртта – отговорил Андрей.

Управителят настоявал Андрей да се поклони на езическите богове и д извърши в тяхна чест жертвоприношение, като го заплашвал с кръстна смърт в случай на непослушание. Светият апостол останал непреклонен и Егеат заповядал да го затворят в тъмница.

Християните като узнали за затварянето на своя любим учител, обкръжили тъмницата и искали да ги видят, но тъмничните врати били заключени. Ап. Андрей направил кръст и вратите се отворили пред християните. Те влезли, и св. апостол се молил заедно стях и беседвал с тях като поскал вино и хляб, той извършил тайнстовото Евхаристия, причастил всички и след това ръкоположил Стратоклий за епископ. Християните били в голямо вълнение. Те искали да убият Егеат и насила да освободят ап. Андрей. Но той ги сдържал:

„Не обръшайте мира на нашия Господ Иисус в дяволски метеж! Не пречете на моето мъченичество, но сами бъдете готови да понесете изпитания и страдания като добри Христови войници“.

Ап. Андрей прекарал цяла нощ в молитва и беседа с вярващите. След това благословил всички, разпуснал ги и с кръстно знамение отново заключил тъничните врати.

На другия ден Егеат започнал отново да убеждава Андрей да се отрече от Господа. След отказа му той заповядал жестоко да го бият, като продължавал в същото време да го заплашва с кръстна смърт.

– Аз съм раб на кръста Христов – отговорил апостолът.

– Аз повече я желая, отколкото се боя от кръстната смърт. Аз повече скърбя за твоята гибел, отколкото за своите страдания.

Като не послушал кротките увещания на св. Андрей, Егеат го осъдил на

кръстна смърт. Но за да продължи страданията му, заповядал не да го приковат, а да го привържат към кръста. Когато водели светеца на смърт, народът се трупал около него и викал: „Какъв грях стори този праведник, този приятел Божий, та го водят на разпятие?“ Но Андрей успокоявал народа и с радост отивал на кръстна смърт.

Привързали го към кръста. Няколко хиляди души се струпали около него, негодувайки срещу решението на управителя, и гръмогласно викали: „Напразно страда този мъж!“ А апостолът се стараел да успокои вълнуващите се и продължавал да ги поучава на Божие слово.

Егеат, уплашен от вълнението, се съгласил с желанието на народа и сам отишъл на мястото на наказанието, за да заповяда да снемат Андрей от кръста. Св. Андрей, като го видял, казал:

„Защо си дошъл, Егеате? Ако искаш да повярваш в Иисуса Христа, ще ти се отворят вратите на благодатта. Ако ли си дошъл да ме снемеш от кръста, то знай, че аз не желая това. Вече виждам моя Цар, вече Му се покланям, вече стоя пред Него. Но ми е жал за тебе. Погрижи се за своята душа, докато още не е късно!“

По заповедта на Егеат слугите започнали да отвързват апостола от кръста. Тогава св. Андрей, като вдигнал очи към небето, извикал: „Не допускай, Господи, да ме снемат от кръста, и не ме лишавай от смърт, подобна на Твоята! Приеми ме с мир в Твоите вечни селения!“ Като казал това, апостолът предал Богу своя дух и лицето му просияло в небесна светлина.

Християните погребали светия мъченик. След няколко дни Егеат се самоубил. Вдовицата и брат му до своята смърт посещавали гроба на апостола. Те служили усърдно на Бога и помагали на бедните.

При император Констанций (337-361 г.) мощите на св. Андрей Първозвани били пренесени в Цариград и били поставени в църквата „Св. Апостоли“. Но когато кръстоносците завладели Цариград те ги пренесли в италианския град Амалта. Това станало на 6 май 1208 г. Там те почиват и до сега. А честната глава на св. Андрей Първозвани била в Рим. През 1964 г. тя бе предадена от Римокатолическата църква на Цариградската патриаршия като дар в знак на възстановените добри отношения между двете свети църкви.

Св. ап. Андрей се счита апостол на православните християни, защото той е ръкоположил първият епископ в Цариград – апостол Стахий, а от Цариградската патриаршия са получили св. Кръщение и миропомазание

православните славяни – българи, сърби, руси и други.

dobrotoliubie.com